

מפתח תשובות נכונות

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
(4)	(2)	(2)	(3)	(3)	(2)	(3)	(2)	(2)	(4)	תשובה

20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	שאלה
(4)	(4)	(4)	(4)	(4)	(2)	(2)	(2)	(1)	(4)	תשובה

23	22	21	שאלה
(2)	(4)	(2)	תשובה

הסברים

אנלוגיות (שאלות 1-6)

1. השאלה: **נסער** : הרגיע -

היחס: הרגיע זה פעולה שעושים על מישהו אחר במטרה שיפסיק להיות **נסער**.
ב' היא פעולה שמטרתה שמישהו לא יהיה **א'**.

תשובה (1): החלטי : התחבט. האם **התחבט** היא פעולה שמטרתה שמישהו לא יהיה **החלטי**? לא. אדם שנוהג ל**התחבט** הוא אדם לא **החלטי**.

תשובה (2): נקי : התלכלך. האם **התלכלך** היא פעולה שמטרתה שמישהו לא יהיה **נקי**? לא. מי **שהתלכלך** הוא מי שהוא כעת לא **נקי**. שתי הפעולות מתייחסות לאותו האדם, בעוד השאלה מתייחסת למישהו אחר.

תשובה (3): מאוכזב : אכזב. האם **אכזב** היא פעולה שמטרתה שמישהו לא יהיה **מאוכזב**? לא. **אכזב** זה לגרום למישהו אחר להיות **מאוכזב**.

תשובה (4): נרגז : פייס. האם **פייס** היא פעולה שמטרתה שמישהו לא יהיה **נרגז**? כן.

תשובה (4).

2. השאלה: **בועה** : קצף -

היחס: קצף מורכב מהרבה **בועות** ורק מהן.
ב' מורכב אך ורק מ-**א'**

תשובה (1): קליד : פסנתר. האם **פסנתר** מורכב אך ורק מ**קלידים**? לא. **בפסנתר** יש אמנם הרבה **קלידים**, אבל הוא אינו מורכב אך ורק מהם.

תשובה (2): שערה : פרווה. האם **פרווה** מורכב אך ורק מ**שערות**? כן.

תשובה (3): סוודר : צמר. האם **סוודר** מורכב אך ורק מ**צמר**? כן, אולם על אף ש**סוודר** עשוי מ**צמר**, הוא לא מורכב ממספר רב של **צמר**, כפי שקצף מורכב ממספר רב של בועות.

תשובה (4): גל : אדווה. האם **אדווה** מורכבת אך ורק מ**גלים**? לא. **אדווה** היא **גל** קטן.

תשובה (2).

3. השאלה: פלג : נהר -

היחס : פלג הוא נהר קטן.
א' הוא ב' קטן.

תשובה (1): צללית : צל. האם צללית היא צל קטן? לא. צללית היא הצגת קווי המתאר בלבד, עם מילוי כלשהו (ראו לדוגמה את העורב בפניה השמאלית) וצל הוא האזור המוצל שגוף כלשהו מטיל על הדרך כשהוא חוסם מקור אור.

תשובה (2): מלונית : מלון. האם מלונית היא מלון קטן? כן.

תשובה (3): כבאית : כבאי. האם כבאית היא כבאי קטן? לא. כבאית היא הרכב בו נוהג הכבאי.

תשובה (4): צידנית : צידה. האם צידנית היא צידה קטנה? לא. צידנית היא כלי אשר שמים בו צידה.

תשובה (2).

4. השאלה: מחבר : סיפור -

היחס : מחבר הוא מי שיוצר את הסיפור.
א' הוא מי שיוצר את ב'.

תשובה (1): חוטב : עץ. האם חוטב הוא מי שיוצר את העץ? לא. חוטב גודע את העץ.

תשובה (2): יורה : אקדח. האם יורה הוא מי שיוצר את האקדח? לא. היורה יורה באקדח.

תשובה (3): חופר : בור. האם החופר הוא מי שיוצר את הבור? כן.

תשובה (4): מהמהם : מנגינה. האם מהמהם הוא מי שיוצר את המנגינה? לא. מי שמהמהם הוא מהמהם מנגינה קיימת.

תשובה (3).

5. השאלה: נקודה : נקודתיים -

היחס : נקודתיים הן שתי נקודות.
ב' זה שתי א'.

תשובה (1): אבן : אבנים. האם אבניים הן שתי אבנים? לא. אבניים הם כלי ליצירת כלי חרס מחימר.

תשובה (2): מצילה : מצלתיים. האם מצלתיים הן שתי מצילות? כן.

תשובה (3): אופנוע : אופניים. האם אופניים הם שני אופנועים? לא. אופניים הם כלי דו גלגלי לא ממונע ואופנוע הוא כלי רכב דו גלגלי ממונע.

תשובה (4): עינית : עיניים. האם עיניים הם שתי עיניות? לא. העינית היא חור בדלת בו אפשר להסתכל באמצעות העין.

תשובה (2).

6. השאלה: **שכב : השכיב -**

היחס: שכב זה לשכב בעצמו השכיב זה גרם למישהו אחר לשכב

א' בעצמו ב' זה על מישהו אחר

תשובה (1): לחץ : הלחיץ. האם **לחץ** זה ללחוץ בעצמו וה**לחיץ** זה גרם למישהו אחר ללחוץ? לא. **הלחיץ** זה גרם למישהו אחר להיות במצב של **לחץ** וחוסר רגיעה.

תשובה (2): שמט : השמיט. האם **שמט** זה לשמוט בעצמו וה**שמטיט** של גרם למישהו אחר לשמוט? לא. **שמט** זה הפיל משהו פיזי וה**שמטיט** זה "הפיל" משהו מילולי- לא ציין פרט כלשהו.

תשובה (3): בער : הבעיר. האם **בער** זה לבעור בעצמו וה**בעיר** זה גרם למשהו אחר לבעור? כן.

תשובה (4): שאל : השאיל. האם **שאל** זה לשאול בעצמו וה**שאיל** זה גרם למישהו אחר לשאול? לא. **שאל** זה לקח ממישהו בהשאלה וה**שאיל** זה נתן למישהו בהשאלה. ללא גרימה.

תשובה (3).

הבנה והסקה (שאלות 7-17)

7. **השאלה:** בכתב עת מדעי פורסם ראיון עם פרופסור הררי, בו נשאל: "כיצד תוכל להסביר את העובדה שדווקא באזורים עירוניים, שזיהום האוויר בהם גבוה יחסית, יש מקרים מעטים של מחלת הריאות "נשמת" בהשוואה לאזורים כפריים, בהם זיהום האוויר נמוך בהרבה?"

פרופסור הררי השיב תשובה המסבירה את הממצא. איזו מהאפשרויות הבאות מתאימה ביותר להיות התשובה שנתן?

פתרון : ממצא : אזורים עירוניים = זיהום אוויר גבוה + מקרים מעטים של מחלת ה"נשמת". אזורים כפריים = זיהום אוויר נמוך + מקרים רבים של מחלת הנשמת.
מתוך השאלה שנשאל הפרופסור ניתן להסיק כי הציפייה היא שבאזורים בהם זיהום האוויר גבוה יהיה יותר מקרים של מחלת ה"נשמת", שכן אחרת לא היה הפרופסור מתבקש להסביר את הממצא. התשובה צריכה להתייחס לפחות לאחד הגורמים אם לא לשניהם (מקום מגורים וכמות זיהום אוויר). נבדוק את התשובות:

תשובה (1): שיעור החולים במחלת ה"נשמת" גבוה בהרבה ממה שנהוג לחשוב

תשובה לא נכונה. מספר חולים גבוה במחלה באופן כללי אינו מסביר את ההבדלים בין העיר לכפר. התשובה אינה מתייחסת כלל להבדלים במקום המגורים או בכמות זיהום האוויר שהם שני הגורמים הרלוונטיים.

תשובה (2): באזורים הכפריים הטיפול התרופתי למחלת ה"נשמת" זול בהרבה, ויעילותו אינה מוכחת תשובה לא נכונה, השאלה שנשאל הפרופסור אינה מתייחסת להחלמה מן המחלה, אלא להבדלים בין שיעורי החולים במחלה עצמה.

תשובה (3): מחלת ה"נשמת" מועברת על ידי נגיף שמתקשה לעבור מאדם לאדם כאשר האוויר בסביבה מזוהם

זו התשובה הנכונה. התשובה מספקת הסבר מדוע באזורים בהם זיהום האוויר גבוה יותר יש שיעור חולים קטן יותר, מכיוון שבעיר שם האוויר מזוהם הנגיף מתקשה לעבור בין אדם לאדם.

תשובה (4): הזמינות הגבוהה של מרכזים רפואיים באזורים עירוניים מקצרת משמעותית את זמן ההחלמה ממחלת ה"נשמת"

תשובה לא נכונה. גם תשובה זו, כמו תשובה (2), מתייחסת להחלמה, בעוד השאלה מתייחסת לשכיחות המחלה.

תשובה (3).

8. **השאלה:** במחקר שנערך באוניברסיטה, חילקו החוקרים שאלוני טריוויה לשתי קבוצות משתתפים, קבוצה בת שני חברים וקבוצה בת שבעה חברים, וביקשו מהם לפתור את השאלונים בשיתוף פעולה. בתום המחקר גילו החוקרים, שהקבוצה הגדולה יותר פתרה מספר רב יותר של שאלות והסיקו שקיים יחס ישר בין גודל הקבוצה להצלחתה.

איזו מהטענות הבאות מחלישה את מסקנת החוקרים?

פתרון: נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (1): אחד מחברי הקבוצה הקטנה היה אחד מכותבי השאלות

תשובה זו אינה נכונה, שכן התשובה מחזקת את מסקנת החוקרים. אם אחד מחברי הקבוצה הקטנה היה אחד מכותבי השאלות ובכל זאת הם פתרו מספר שאלות קטן יותר מחברי הקבוצה הגדולה, הרי שככל הנראה יש גורם אחר אשר משפיע על מידת ההצלחה. יתכן שגודל הקבוצה הוא הגורם אשר השפיע.

תשובה (2): חמישה מחברי הקבוצה הגדולה פרשו מהניסוי לפני שהתחילה קבוצתם לפתור את השאלות

זו התשובה הנכונה. אם חמישה מחברי הקבוצה הגדולה פרשו לפני שקבוצתם התחילה לפתור את השאלות, הרי שלמעשה שתי הקבוצות היו בעלות גודל זהה. מכאן שלא יתכן כי גודל הקבוצה הוא שהשפיע על מידת הצלחתה. התשובה מספקת אינפורמציה אשר משפיעה על מסקנת החוקרים, שכן היא מבטלת את נתון הגודל עליו הסתמכו החוקרים במסקנתם, ולכן היא התשובה הנכונה.

תשובה (3): לחברי הקבוצה הגדולה אין ניסיון בפתירת שאלוני טריוויה, לעומת הקבוצה הקטנה בעלת הניסיון הרב

זו אינה התשובה הנכונה, שכן התשובה מחזקת את מסקנת החוקרים. אם לקבוצה הקטנה יש ניסיון רב יותר ולמרות זאת חבריה פתרו מספר שאלות קטן יותר מחברי הקבוצה הגדולה, הרי שככל הנראה יש גורם אחר אשר משפיע על מידת ההצלחה. יתכן כי גודל הקבוצה הוא אותו גורם.

תשובה (4): לקבוצה הקטנה נמסר שאלון טריוויה קצר וקל יותר מזה שנמסר לקבוצה הגדולה

תשובה זו אינה נכונה, שכן היא מחזקת את מסקנת החוקרים. אם הקבוצה הגדולה התמודדה על שאלון ארוך וקשה יותר ולמרות זאת פתרה יותר שאלות, הרי שככל הנראה יש גורם אחר שמשפיע על מידת ההצלחה. יתכן כי גודל הקבוצה הוא אותו גורם.

תשובה (2).

9. **השאלה:** בבית ספר "הנרקיס" נערכת מידי שנה תחרות איות בין התלמידים. השנה עלו לגמר שניים מתלמידי כיתה ה'1, גיל ונדב. התלמידים בקשו ממורתם עצה כיצד להתכונן לקראת הגמר, ובתגובתה אמרה להם המורה: "אין סכין מתחדדת, אלא בירך חברתה".

איזו מהטענות הבאות משקפת את כוונת המורה על פי המשתמע מדבריה?

פתרון: נסביר את המשל: סכין חדה היא סכין טובה לשם פעולתה מסכין קהה. על פי דברי המורה "אין סכין מתחדדת", כלומר, הסכין אינה מתחדדת אלא רק "בירך חברתה". כלומר – שפשוף סכין אחת בסכין אחרת מסייע לסכין להפוך חדה יותר – ומכאן לטובה יותר. המשל ניתן על ידי המורה לגיל ונדב בתשובה לבקשת העצה שלהם בקשר להכנה לתחרות, ומכאן שהמורה למעשה אומרת להם שעליהם להיעזר בזה על מנת להיות טובים יותר.

תשובה (2).

10.

השאלה: כאשר ריכוז החמצן בגוף נמצא ברמה בינונית ולא ברמה אופטימלית, התא מנסה לתפקד כרגיל, אך אספקת החמצן הלקויה הופכת את פעילותו לבלתי יעילה ולעתים אף מזיקה. חוקרים מצאו כי במקרים כאלה, ניתן להציל תאים דווקא על ידי הפחתת החמצן בדם, משום שבמצבים מעין אלה התא נכנס למצב מגן של תרדמה, ומפסיק לייצר ולצרוך אנרגיה כמעט לגמרי.

איזו מהטענות הבאות נכונה ביחס לכל מצב של אספקת חמצן לקויה?

פתרון: הפסקה מתייחסת לשתי רמות של אספקת חמצן לקויה – רמה בינונית ורמה נמוכה ממנה. השאלה מתייחסת לכל מצב של אספקת חמצן לקויה, כלומר היא יכולה להתייחס לרמה הבינונית או לרמה הנמוכה ממנה. נבדוק את התשובות:

תשובה (1): היא הופכת בהכרח את פעילותו של התא למזיקה ולעתים אף לבלתי יעילה

תשובה לא נכונה. הטענה נכונה ביחס לאספקת חמצן בינונית בלבד, לא ביחס לאספקת חמצן נמוכה ממנה: "חוקרים מצאו כי במקרים כאלה, ניתן להציל תאים דווקא על ידי הפחתת החמצן בדם".

תשובה (2): היא עלולה להכניס את הגוף לתרדמת

תשובה לא נכונה. על פי הפסקה "התא נכנס למצב מגן של תרדמה", לא הגוף.

תשובה (3): היא גורמת לתא להפסיק ולצרוך אנרגיה

תשובה לא נכונה. ההפסקה בצריכת אנרגיה מתייחסת לאספקת חמצן נמוכה יותר מבינונית בלבד.

תשובה (4): היא עשויה להציל תאים מנזק שעלול להיגרם מאספקה לקויה פחות

תשובה נכונה. על פי הפסקה "ניתן להציל תאים דווקא על ידי הפחתת החמצן בדם". אספקה לקויה פחות = אספקה בינונית. מכיוון שהטענה נכונה, זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

11.

השאלה: בשיחה בין מנהלת בית הספר והיועץ החינוכי נאמרו הדברים הבאים:

יועץ חינוכי: "אני סבור שאין לאפשר לתלמיד שנתפס מעתיק בבחינה לגשת למועד ב' באותו המקצוע." מנהלת בית הספר: "לדעתך, אם כן, לא היה ראוי לאפשר ליואב להיבחן במועד ב' בהיסטוריה?" יועץ חינוכי: "סבורני שלא הבנת את דברי נכונה. _____"

איזו מהאפשרויות הבאות אינה משלימה את דבריו של היועץ החינוכי באופן סביר?

פתרון: קיימת אי הבנה בין היועץ החינוכי למנהלת בית הספר. אם המנהלת מבינה (לא נכונה) מדבריו שיואב נתפס מעתיק בבחינה בהיסטוריה, כל תשובה אשר מבהירה שיואב לא נתפס מעתיק בבחינה בהיסטוריה משלימה את דבריו של היועץ באופן סביר. נבדוק את התשובות:

תשובה (1): התייחסתי בדברי למי שנתפס בהעתקה, ואין להסיק מהם בנוגע למי שרק נחשד בה

תשובה לא נכונה. בתשובתו מבהיר היועץ שיואב לא נתפס מעתיק בבחינה בהיסטוריה, אלא רק נחשד בהעתקה. מכיוון התשובה משלימה את דבריו באופן סביר ולכן אינה התשובה הנכונה.

תשובה (2): לא טענתי כי יש פסול בהגשה למועד ב' במקצוע אחר מהמקצוע בו נתפס בהעתקה

תשובה לא נכונה. בתשובתו מבהיר היועץ כי יואב נתפס מעתיק במקצוע אחר, ולא נתפס מעתיק בהיסטוריה. התשובה משלימה את דברי היועץ באופן סביר, ולכן זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (3): התייחסתי בדברי למקרה של העתקה בבחינה, ואין להסיק מהם בנוגע לרמייה מסוג אחר

תשובה לא נכונה. בתשובתו מבהיר היועץ כי יואב לא העתיק בבחינה בהיסטוריה, אלא נתפס ברמייה מסוג אחר. התשובה משלימה את דברי היועץ באופן סביר, ולכן אינה התשובה הנכונה.

תשובה (4): לא טענתי כי יש פסול בהגשה למועד ב' של תלמיד שהעתיק בבחינה

תשובה נכונה. היועץ טען שאין לאפשר למי שהעתיק בבחינה לגשת למועד ב' באותו מקצוע, כלומר הוא חושב שיש בזה פסול - שזה אינו בסדר לאפשר לו לגשת למועד ב'. לא הגיוני כי היועץ יתנגד לדבר מה ואז יאמר שאין בו כל פסול. מכיוון שהתשובה אינה משלימה את דברי היועץ באופן סביר, זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

12. השאלה: ליאת אמרה: "אבא של משה הבחין בעומר בדרך למשרדו".

את כוונתה של ליאת ניתן להבין בכמה דרכים. בהיעדר מידע נוסף, אילו מהטענות הבאות אינה יכולה להשתמע מדבריה?

פתרון: ריבוי אפשרויות ההבנה נובע מהשימוש במילה "משרדו". ההתייחסות יכולה להיות למשרדו של אבא של משה / למשרדו של משה / למשרדו של עומר. המשתתפים בסיטואציה הם אבא של משה ועומר. משה עצמו כלל אינו חלק מהמשפט, כלומר לא יכול להשתמע מדבריה של ליאת כי משה עצמו היה בדרך למשרדו של אביו.

תשובה (1).

13. השאלה: ראש עיריית ירושלים _____ תכנית לשדרג את קו הרכבת המחבר בין העיר למרכז הארץ בטענה שקיצור זמן הנסיעה יאפשר לסטודנטים הלומדים באוניברסיטת _____ תוך כדי לימודיהם, דבר אשר _____ את מצוקת _____ הדירות בעיר.

פתרון: בדיקת תשובות

תשובה (1): ראש עיריית ירושלים **תמך** בתכנית לשדרג את קו הרכבת המחבר בין העיר למרכז הארץ בטענה שקיצור זמן הנסיעה יאפשר לסטודנטים הלומדים באוניברסיטת **תל-אביב לעבור לגור בירושלים** תוך כדי לימודיהם, דבר אשר **יגדיל** את מצוקת **הדיור בקרב שוכרי** הדירות בעיר.

בחלקו הראשון של המשפט נאמר כי ראש העיר **תומך** בשדרוג קו הרכבת כדי **שסטודנטים מתל אביב יגיעו לירושלים**. לאחר מכן נאמר שהסיבה לתמיכה היא שהסטודנטים מתל אביב **יגדילו** את מצוקת **שוכרי** הדירות בעיר. אין סיבה שראש העיר **יתמוך** במהלך אשר **יגדיל** את מצוקת **שוכרי** הדירות בעיר. המשפט אינו הגיוני ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): ראש עיריית ירושלים **התנגד** לתכנית לשדרג את קו הרכבת המחבר בין העיר למרכז הארץ בטענה שקיצור זמן הנסיעה יאפשר לסטודנטים הלומדים באוניברסיטת **ירושלים לעבור לגור במרכז** תוך כדי לימודיהם, דבר אשר **יחריף** את מצוקת **בעלי** הדירות בעיר.

בחלקו הראשון של המשפט ראש העיר **מתנגד** לשדרוג הרכבת שכן **סטודנטים הלומדים בירושלים יעברו לגור במרכז**. הסיבה להתנגדות היא שהמהלך **יחריף** את מצוקת בעלי הדירות בעיר. מצב בו יש פחות שוכרי דירות אכן יוצר מצוקה אצל בעלי הדירות. מכיוון שהמשפט הגיוני, זו התשובה הנכונה.

תשובה (3): ראש עיריית ירושלים **התנגד** לתכנית לשדרג את קו הרכבת המחבר בין העיר למרכז הארץ בטענה שקיצור זמן הנסיעה יאפשר לסטודנטים הלומדים באוניברסיטת **תל-אביב לעבור לגור בירושלים** תוך כדי לימודיהם, דבר אשר **יקטין** את מצוקת **שוכרי** הדירות בעיר.

בחלקו הראשון של המשפט ראש העיר **מתנגד** לשדרוג כיוון שהוא יאפשר **לסטודנטים מתל אביב לגור בירושלים**. הסיבה להתנגדות היא שהדבר **יקטין** את מצוקת **שוכרי** הדירות. אם סטודנטים אשר **לומדים בתל אביב יגורו בירושלים**, יהיה מספר גדול יותר של שוכרים ומספר זהה של דירות להשכרה. מכיוון שהדבר יגדיל את מצוקת **שוכרי הדירות** ולא **יקטין** אותה, הרי שהמשפט אינו הגיוני.

סימולציה 3 - הסברים לפרק 5 חשיבה מילולית

תשובה (4): ראש עיריית ירושלים **תמך** בתכנית לשדרג את קו הרכבת המחבר בין העיר למרכז הארץ בטענה שקיצור זמן הנסיעה יאפשר לסטודנטים הלומדים באוניברסיטת ירושלים לעבור לגור במרכז תוך כדי לימודיהם, דבר אשר יקטין את מצוקת בעלי הדירות בעיר.

בחלקו הראשון של המשפט ראש העירו **תומך** בשדרוג מכיוון **שסטודנטים אשר לומדים בירושלים יעברו לגור במרכז**. הסיבה לתמיכה במהלך היא שהדבר **יקטין** את מצוקת **בעלי הדירות בעיר**. אם **יותר סטודנטים יגורו במקום אחר**, פחות סטודנטים ישכרו דירות. מצוקת **בעלי הדירות תגדל** ולא **תקטן**, כיוון שיהיה להם קשה להשכיר את נכסיהם. המשפט אינו הגיוני ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2).

14. השאלה: מי היה הסופר שבחר לפרסם את הרומן "קריאת הקוקייה" תחת שם העט "רוברט גלברית"? יש הטוענים כי, _____ שמדובר בענת בורשטיין. לדעתי _____ ממש בטענתם, שהרי _____ סגנונה של בורשטיין, _____ לבורשטיין להסתתר מאחורי שם בדוי.

פתרון: הצבת תשובות:

תשובה (1): מי היה הסופר שבחר לפרסם את הרומן "קריאת הקוקייה" תחת שם העט "רוברט גלברית"? יש הטוענים כי, **לא ייתכן** שמדובר בענת בורשטיין. לדעתי **אין** ממש בטענתם, שהרי **אף על פי שהסגנון של "קריאת הקוקייה" נכתב בצורה המזכירה את סגנונה של בורשטיין, אין זה אופייני לבורשטיין להסתתר מאחורי שם בדוי.**

בחלקו הראשון של המשפט יש הטוענים שהסופר שכתב את הרומן **אינו** ענת בורשטיין. כותב המשפט **אינו מסכים** עם טענתם ("אין ממש בטענתם"), וזאת מכיוון **שלמרות שהסגנון מזכיר את סגנונה, אין זה אופייני לה להסתתר מאחורי שם בדוי**. הכותב למעשה מסכים עם הטוענים שענת בורשטיין **אינה** הכותבת, שכן הוא אומר **שאין זה אופייני שתכתוב בשם בדוי**. המשפט אינו הגיוני ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): מי היה הסופר שבחר לפרסם את הרומן "קריאת הקוקייה" תחת שם העט "רוברט גלברית"? יש הטוענים כי, **סביר ביותר** שמדובר בענת בורשטיין. לדעתי **אין** ממש בטענתם, שהרי **לא זו בלבד שהסגנון של "קריאת הקוקייה" רחוק מסגנונה של בורשטיין, אף אין זה אופייני לבורשטיין להסתתר מאחורי שם בדוי.**

זו התשובה הנכונה. יש הטוענים שהסופר שכתב את הרומן הוא למעשה ענת בורשטיין, אולם הכותב **אינו מסכים** איתם, וזאת משתי סיבות:

(א) **הסגנון אינו תואם את סגנונה** (ב) **אין זה אופייני לה להסתתר מאחורי שם בדוי**. מכיוון שהמשפט הגיוני, הרי שזו התשובה הנכונה.

תשובה (3): מי היה הסופר שבחר לפרסם את הרומן "קריאת הקוקייה" תחת שם העט "רוברט גלברית"? יש הטוענים כי, **לא ייתכן** שמדובר בענת בורשטיין. לדעתי **יש** ממש בטענתם, שהרי **לא זו בלבד שהסגנון של "קריאת הקוקייה" מזכיר את סגנונה של בורשטיין, אף אופייני לבורשטיין להסתתר מאחורי שם בדוי.**

בחלקו הראשון של המשפט, יש הטוענים שהסופר שכתב את הרומן **אינו** ענת בורשטיין. הכותב **מסכים** עם הטוענים **שלא מדובר** בענת בורשטיין, משתי סיבות:

(א) **הסגנון אינו תואם את סגנונה** (ב) **אופייני לה להסתתר מאחורי שם בדוי**. הסיבה השנייה מסבירה מדוע סביר שדווקא המדובר בענת בורשטיין, ולכן אין זה הגיוני שהוא יסביר באמצעות טיעון זה מדוע זו אינה ענת בורשטיין. המשפט שקיבלנו אינו הגיוני, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (4): מי היה הסופר שבחר לפרסם את הרומן "קריאת הקוקייה" תחת שם העט "רוברט גלברייט"? יש הטוענים כי, **סביר ביותר** שמדובר בענת בורשטיין. לדעתי **אין** ממש בטענתם, שהרי **אף על פי שהסגנון של "קריאת הקוקייה" דומה לסגנונה של בורשטיין, אופייני לבורשטיין להסתתר מאחורי שם בדוי.**

בחלקו הראשון של המשפט יש הטוענים שמי שכתב את הרומן הוא ענת בורשטיין. הכותב **אינו מסכים** עם הטוענים **שמדובר** בענת בורשטיין, ומציין שתי סיבות: (א) **הסגנון דומה לסגנונה (ב) אופייני** להסתתר מאחורי שם בדוי. הסיבות המצוינות מנמקות מדוע הכותב אמור היה לחשוב שהכותב הוא ענת בורשטיין, כלומר מדוע הוא מסכים עם הטוענים **שסביר** שמדובר בה. המשפט אינו הגיוני, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2).

15. השאלה: הגם שהתמודדות עם משברים אישיים היא התמודדות קשה, אין היא בלתי אפשרית, _____ מודעות עצמית. _____ סיכויי של אדם, _____ להבין בעצמו את מניעיו ותחושותיו שלו, להיחלץ ממשבר כזה, אינם _____.

פתרון: הצבת התשובות:

תשובה (1): הגם שהתמודדות עם משברים אישיים היא התמודדות קשה, אין היא בלתי אפשרית, **אך היא מותנית בקיומה של** מודעות עצמית. **מכאן** סיכויי של אדם, **המתקשה** להבין בעצמו את מניעיו ותחושותיו שלו, להיחלץ ממשבר כזה, אינם **מבוטלים**.

על פי חלקו הראשון של המשפט, התמודדות עם משברים אישיים **אין היא בלתי אפשרית**, כלומר היא אפשרית, **אך מותנית בקיומה של מודעות עצמית**.
נסכם: על פי חלקו הראשון של המשפט, ההתמודדות עם קשיים אפשרית אך מותנית במודעות עצמית. על פי חלקו השני של המשפט, הסיכויים של אדם **המתקשה** להבין את מניעיו ותחושותיו (=חסר מודעות עצמית) להיחלץ ממשבר אישי **אינם מבוטלים**, כלומר גדולים.
לפי חלקו הראשון של המשפט נדרשת **מודעות עצמית** להתמודדות עם המשבר, על פי החלק השני לאדם **ללא** מודעות עצמית **יש סיכוי טוב** לצאת מהמשבר. המשפט שקיבלנו אינו הגיוני, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): הגם שהתמודדות עם משברים אישיים היא התמודדות קשה, אין היא בלתי אפשרית, **וטועה מי שטוען שדרושה לה** מודעות עצמית. **מכאן** שגם סיכויי של אדם, **המתקשה** להבין בעצמו את מניעיו ותחושותיו שלו, להיחלץ ממשבר כזה, אינם **מבוטלים**.

זו התשובה הנכונה. על פי חלקו הראשון של המשפט מודעות עצמית אינה דרושה להתמודדות עם משברים. על פי חלקו השני **משתמע** שהסיכויים של אדם **המתקשה** להבין את מניעיו ותחושותיו (=חסר מודעות עצמית) להיחלץ ממשבר אישי **אינם מבוטלים**, כלומר גבוהים.
לפי החלק הראשון אין חובה **במודעות עצמית** כדי לצאת ממשבר, לפי החלק השני לאדם **ללא** מודעות עצמית **יש סיכוי טוב** לצאת מהמשבר. מכיוון שהמשפט שקיבלנו הגיוני, זו התשובה הנכונה.

תשובה (3): הגם שהתמודדות עם משברים אישיים היא התמודדות קשה, אין היא בלתי אפשרית, **אך היא מותנית בקיומה של** מודעות עצמית. **אף על פי כן**, סיכויי של אדם, **המיטיב** להבין בעצמו את מניעיו ותחושותיו שלו, להיחלץ ממשבר כזה, אינם **נמוכים**.

על פי חלקו הראשון של המשפט, לשם התמודדות עם משברים אישיים יש צורך **בקיומה של מודעות עצמית**. על פי חלקו השני של המשפט **למרות זאת** הסיכויים של אדם **המיטיב** להבין את מניעיו ותחושותיו (=בעל מודעות עצמית) להיחלץ ממשבר אישי **אינם נמוכים**, כלומר גבוהים.
ישנה התאמה בין החלק הראשון הדרוש **מודעות עצמית** לחלק השני שלפיו לאדם **עם** מודעות עצמית **יש סיכוי גבוה** לצאת מהמשבר, אולם מילת הקשר בין שני החלקים היא ניגוד: "אף על פי כן", ולכן המשפט שקיבלנו אינו הגיוני והתשובה נפסלת.

סימולציה 3 - הסברים לפרק 5 חשיבה מילולית

תשובה (4): הגם שהתמודדות עם משברים אישיים היא התמודדות קשה, אין היא בלתי אפשרית, **וטועה מי שטוען שדרושה לה מודעות עצמית. מכאן שגם סיכוייו של אדם, המיטיב להבין בעצמו את מניעיו ותחושותיו שלו, להיחלץ ממשבר כזה, אינם גדולים במיוחד.**

על פי חלקו הראשון של המשפט **לא** דרושה מודעות עצמית להתמודדות עם משברים. על פי חלקו השני **משתמע** שהסיכויים של אדם **המיטיב** להבין את מניעיו ותחושותיו (=בעל מודעות עצמית) להיחלץ ממשבר אישי **אינם גדולים**, כלומר - נמוכים. מחלקו הראשון של המשפט לפיו אין חובה למודעות עצמית **לא משתמע** כי אדם שהוא בעל מודעות עצמית **לא יצליח** להתמודד עם משבר. המשפט אינו הגיוני ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2).

16. השאלה: שרון: "כתביה המאוחרים של ל' בכר אינם מזכירים כלל את ספרי הביכורים שלה." איילת: "נו באמת, התפוחים שלה ממש שונים זה מזה – יש שהם עגולים ואדומים ויש שהם אדומים ועגולים."

איזו מן האפשרויות הבאות מביעה בצורה הטובה ביותר את דעתה של איילת על כתביה של ל' בכר?

פתרון: ראשית נבין את דבריה של איילת: אין כל הבדל בין תפוחים עגולים ואדומים לתפוחים אדומים ועגולים, שכן מדובר באותן תכונות של גודל וצבע, וההבדל היחיד הוא הסדר בו התכונות מופיעות במשפט, ומכאן שאיילת סבורה שלמעשה אין כל הבדל בין יצירותיה המאוחרות למוקדמות של ל' בכר.

תשובה (4).

17. השאלה: נתון:

- שמם של כל הספרים הרומנטיים מתחיל במילה "אדמה".
- כל הספרים ששם מתחיל במילה "שמים" נכתבו במקור בשפה האנגלית.
- בשם של כל הספרים שאורכם יותר ממאה וחמישים עמודים, מופיעה המילה "שמים" או המילה "אדמה" או שתיהן.

איזו מהטענות הבאות נכונה בהכרח ביחס ליונתן שקרא ספר רומנטי אשר נכתב במקור בשפה האנגלית?

פתרון: נבדוק את התשובות ביחס לכללים:

תשובה (1): אורכו של הספר עולה בהכרח על מאה וחמישים עמודים

התשובה אינה נכונה. נתון כי יונתן קרא ספר רומנטי בשפה האנגלית. על פי הכלל הראשון שם של כל הספרים הרומנטיים מתחיל במילה "אדמה". הכלל השני מתייחס לספרים ששם מתחיל במילה שמיים, ואינו רלוונטי לגבי ספר הכתוב בשפה האנגלית. הכלל השלישי מתייחס לספרים שאורכם יותר ממאה וחמישים עמודים, ואינו מתייחס לספרים שמופיעה בהם המילה "שמים" או "אדמה" או שתיהן, ולכן הוא אינו רלוונטי לספר שקרא יונתן.

לסיכום: לפי הנתון הספר שיונתן קרא הוא ספר רומנטי הכתוב בשפה האנגלית, ולכן בהכרח שמו מתחיל במילה "אדמה". יתכן שאורכו של הספר שקרא יונתן עולה על מאה וחמישים עמודים, אך אין הכרח שאורכו עולה על מאה וחמישים עמודים.

תשובה (2): אם שם הספר הוא "שמים אדומים ואדמה כחולה", אז בהכרח אורכו קצר ממאה וחמישים עמודים

התשובה אינה נכונה. כפי שמצאנו בהסבר לתשובה הקודמת שמו של הספר שיונתן קרא מתחיל במילה "אדמה", ולכן שמו אינו יכול להתחיל במילה "שמים". גם אם שמו היה מתחיל במילה זו, כל שאפשר היה לומר לפי הכלל השני הוא שהספר כתוב בשפה האנגלית, מה שידוע לפי הנתון, אולם בכל מקרה לא ניתן לדעת מה היה אורכו.

סימולציה 3 - הסברים לפרק 5 חשיבה מילולית

תשובה (3): שמו של הספר יכול להיות "שמים אפלים"

התשובה אינה נכונה. על פי הכלל הראשון שם של כל הספרים הרומנטיים מתחיל במילה "אדמה" ולכן אם מדובר בספר שהוא רומנטי שמו אינו יכול להתחיל במילה שמים.

תשובה (4): שמו של הספר יכול להיות "אדמה פורייה"

זו התשובה הנכונה. על פי הכלל הראשון הספר בהכרח מתחיל במילה "אדמה" כיוון שהוא ספר רומנטי. שם הספר תואם את האמור בכלל הראשון ואינו עומד בניגוד לאף אחד מהכללים האחרים, ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

הבנת הנקרא (שאלות 18-23)

18. השאלה: איזו מהטענות הבאות נכונה ביחס למידע שהפסקה הראשונה מספקת על המחזה?

פתרון: נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): היא מתארת את אורך המחזה, אך לא את פרק הזמן המתרחש בו

התשובה אינה נכונה. על פי הפסקה: "המחזה מורכב משתי מערכות המתרחשות במהלך שני ימים רצופים". שתי מערכות = אורך המחזה. שני ימים = פרק הזמן המתרחש בו. הפסקה מתארת גם את אורך המחזה, וגם את פרק הזמן שבו הוא מתרחש, ולכן התשובה אינה נכונה.

תשובה (2): היא מתארת את פרק הזמן של ההתרחשות במחזה, אך לא את הדמויות המשתתפות בו

התשובה אינה נכונה. על פי הפסקה: "המתרחשות במהלך שני ימים" = פרק הזמן של ההתרחשות במחזה. "במערכה הראשונה נפגשות שתי דמויות... הם פוגשים באדון המציע להם לקנות את עבדו... למחרת יושבים השניים ליד אותו העץ, נכנסים האדון (הפעם עיוור) ועבדו (הפעם אילם) לבמה" = הדמויות המשתתפות בו. הפסקה מתארת את פרק הזמן של ההתרחשות המחזה ואת הדמויות, ולכן התשובה אינה נכונה.

תשובה (3): היא מספרת מתי נכתב, אך לא היכן הוצג לראשונה

התשובה אינה נכונה. על פי הפסקה: "המחזה נכתב בצרפתית והוצג לראשונה בפריז של שנות החמישים". בפסקה מסופר מתי המחזה הוצג (ככל הנראה סמוך לזמן כתיבתו), אך מכיוון שלא מצוין מתי הוא נכתב בדיוק, התשובה אינה נכונה.

תשובה (4): היא מספרת מתי הוצג לראשונה, אך לא מפרטת את הביקורת עליו

זו התשובה הנכונה. נכתב כי: "המחזה... הוצג לראשונה בפריז של שנות החמישים", אך בפסקה לא מופיעה הביקורת על המחזה, ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

19. השאלה: איזה מהבאים מספק דוגמה ל"ביקורת חריפה" המצוינת בשורה 8?

פתרון: על פי הפסקה: "ביקורות על המחזה כללו תשבחות לצד ביקורת חריפה". כלומר - ביקורת חריפה היא ביקורת שלילית על המחזה. נבדוק את התשובות:

תשובה (1): "בוא נתלה את עצמנו" (שורה 11)

תשובה לא נכונה. בפסקה נכתב לגבי המחזה: "כשהדיאלוג שלהם מתובל בהערות כגון: "למה אנו מחכים?!", "שום דבר אינו קורה", "בוא נתלה את עצמנו". משפט זה מתייחס לדיאלוגים במחזה, ואינו מתייחס לביקורת על המחזה.

תשובה (2): "פריצת דרך חשובה" (שורות 11-12)

תשובה לא נכונה. על פי הפסקה: "ההפקה הפריזאית הוכתרה על ידי מבקרים רבים כפריצת-דרך חשובה בחתירה לדרמה חדשה". אמנם מדובר בביקורת, אך חיובית ולא שלילית.

סימולציה 3 - הסברים לפרק 5 חשיבה מילולית

תשובה (3): גררה תגובות קיצוניות (שורה 12)

תשובה לא נכונה. על פי הפסקה: "כמעט כל הצגת בכורה של "מחכים לגודו" גררה תגובות קיצוניות. ההפקה הפריזאית הוכתרה על ידי מבקרים רבים כפריצת-דרך חשובה בחתירה לדרמה חדשה, אולם במיאמי עזבו רבים מן הצופים את האולם בשאט-נפש בהפסקה לפני המערכה השנייה". התגובות הקיצוניות המתוארות בפסקה כוללות גם את התגובות החיוביות וגם את התגובות השליליות בעוד שהשאלה מבקשת את התגובות השליליות בלבד.

תשובה (4): אין כל התפתחות (שורה 15)

זו התשובה הנכונה. על פי הפסקה: "'שום דבר אינו קורה", "אין כל התפתחות" אמרו מבקרים נוספים". מדובר בביקורת שלילית של המבקרים, ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

20. השאלה: מהפסקה השנייה ניתן ללמוד כי המבקרים -

פתרון: נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): אינם מרוצים מנושאי השיחה במחזה

תשובה לא נכונה. בפסקה כתוב שההפקה: "הוכתרה על ידי מבקרים רבים כפריצת דרך חשובה בחתירה לדרמה חדשה". כלומר - היו מבקרים שהיו מרוצים מההצגה, לכן לא ניתן לקבוע באופן כללי על המבקרים שאינם מרוצים מנושאי השיחה.

תשובה (2): עזבו את האולם במהלך ההצגה

תשובה לא נכונה. בפסקה כתוב ש"רבים מן הצופים עזבו את האולם בשאט-נפש". צופים, לא מבקרים.

תשובה (3): נתפסים כמניאקים סימבוליים

תשובה לא נכונה. בפסקה כתוב כי מבקר אמריקני אמר כי "שתיים מן הדמויות הן "מניאקים סימבוליים". ההתייחסות היא לדמויות ולא למבקרים.

תשובה (4): אווזים בדעות לכאן ולכאן

זו התשובה הנכונה. בפסקה נכתב: "ביקורות על המחזה כללו תשבחות לצד ביקורת חריפה". כלומר היו מבקרים שהיו בעלי דעות חיוביות והיו בעלי דעות שליליות, ומכאן שהמבקרים אווזים בדעות לכאן ולכאן.

תשובה (4).

21. השאלה: המילה "דווקא" (שורה 18) מדגישה -

פתרון: על פי הפסקה: "ביקורת מפתיעה הגיעה דווקא מהצגה שהתקיימה בכלא..." כלומר, הביקורת להצגה מצד האסירים הייתה מפתיעה, תגובתם של האסירים למחזה הייתה מפתיעה. תשובה (2).

תשובה (2).

22. השאלה: מה ניתן ללמוד על דעת המחבר על פי המשפט האחרון בקטע "התגובות הקשות של עולם התיאטרון... מהו מיקומו הטבעי של הצגות" (שורות 27-28)?

פתרון: הציטוט המלא מן הקטע: "התגובות הקשות של עולם התיאטרון למחזה, לעומת התגובה בבית הכלא, מעלות תהיות בנוגע לקהל ה"ראוי" או "המתאים" לבקר ז'אנר חדש. אולי עלינו לבחון מחדש את השאלה – מהו מיקומו ה"טבעי" של הצגות?". ניתן להבין מהקטע האמור, כי לדעת המחבר, המבקרים, אשר נחשבים הקהל ה"ראוי" לבקר מחזות, אינם בהכרח הקהל ה"ראוי". המחבר מבקר את התפיסה על מה "ראוי" ו"מתאים" בביקורת על עולם התיאטרון. כלומר, המוסכמות הנוכחיות (הצגה צריכה להיות מוצגת בתיאטרון ומבודקת על ידי מבקרים מהתחום) אינן בהכרח נכונות. תשובה (4).

תשובה (4).

23. השאלה: מהו מבנה הקטע?

פתרון: הפסקה הראשונה מציגה את המחזה ומה שמתרחש בו. תשובה (3) אשר לפיה המבנה הוא: רקע לכתובת המחזה ⇨ ביקורות ממקומות שונים ⇨ ביקורת של אסירי הכלא, נפסלת מפני שהפסקה הראשונה אינה מציגה את הרקע לכתובת המחזה. הפסקה השנייה מציגה ביקורות חיוביות ושליליות על מחזה במקומות שונים בעולם (לונדון, מיאמי), ולכן תשובה (4), אשר לפיה המבנה הוא: הצגת המחזה ⇨ ביקורת שלילית בעולם התיאטרון ⇨ ביקורת חיובית מצד אסירי הכלא, נפסלת מפני שהפסקה השנייה אינה מציגה ביקורת שלילית בעולם התיאטרון, אלא ביקורת מגוונת. הפסקה השלישית מציגה את הביקורת החיובית של האסירים בכלא על המחזה. תשובה (1), אשר לפיה מבנה הקטע הוא: רקע המחזה וההתרחשות בו ⇨ ביקורות חיוביות ושליליות ⇨ ביקורות על בית הכלא, נפסלת מפני שהביקורת אינה על בית הכלא, אלא של בית הכלא.

תשובה (2).